

FİZYOTERAPİ VE REHABİLİTASYONDA OLGU ÇÖZÜMLEMELERİ

Öğrenciler ve Klinikyenler İçin Bir Rehber

Editör

Prof. Dr. Kılıçhan BAYAR

Yardımcı Editörler

Prof. Dr. Banu BAYAR

Prof. Dr. Deran OSKAY

Doç. Dr. Gürsoy COŞKUN

Prof. Dr. Hayri Baran YOSMAOĞLU

Prof. Dr. İlke KESER

Prof. Dr. Muhammed KILINÇ

Prof. Dr. Naciye VARDAR YAĞLI

Prof. Dr. Tülay TARSUSLU

Prof. Dr. Zafer ERDEN

Hipokrat
Yayıncılık

© 2023 FİZYOTERAPİ VE REHABİLİTASYONDA OLGU ÇÖZÜMLEMELERİ
Öğrenciler ve Klinisyenler İçin Bir Rehber

ISBN: 978-625-7399-94-4

Tüm hakları saklıdır. 5846 ve 2936 sayılı Fikir ve Sanat Eserleri yasası gereği; bu kitabın basım, yayın ve satış hakları Hipokrat Yayınevi'ne aittir. Anılan kuruluşun izni alınmadan kitabın tümü ya da bölümleri mekanik, elektronik, fotokopi, manyetik kağıt ve/veya başka yöntemlerle çoğaltılamaz, basılamaz, dağıtılamaz. Tablo, şekil ve grafikler izin alınmadan, ticari amaçlı kullanılamaz. Bölümler içinde kullanılan resim ve bilgilerin sorumluluğu o bölümün yazar(lar)ına aittir.

Editör

Prof. Dr. Kılıçhan BAYAR

Yardımcı Editörler

Prof. Dr. Banu BAYAR

Prof. Dr. Deran OSKAY

Doç. Dr. Gürsoy COŞKUN

Prof. Dr. Hayri Baran YOSMAOĞLU

Prof. Dr. İlke KESER

Prof. Dr. Muhammed KILINÇ

Prof. Dr. Naciye VARDAR YAĞLI

Prof. Dr. Tülay TARSUSLU

Prof. Dr. Zafer ERDEN

Yayıncı

Hipokrat Yayınevi

Grafik-Tasarım

Hipokrat Grafik Tasarım

Baskı - Cilt

Ankara Özgür Matbaacılık Basım Yayın Dağ. San. Tic. A.Ş.

1250 Cadde No: 25 Ostim OSB Yenimahalle / Ankara

Hipokrat
Yayıncılık

Süleyman Sırrı Cad. No:16/2 Sıhhiye
Tel: (0312) 433 03 05 - 15 ANKARA
www.hipokratkitabevi.com

*Sevgili Annem Mine BAYAR ve
Babam Kılıçarslan BAYAR'ın Anısına*

Önsöz

Değerli Okur,

Fizyoterapi ve rehabilitasyon alanında çıktığımız yolculukta öğrenilecek ne kadar çok şey olduğuna şaşırırmaktayız. Anatomi ve sinir bilimi hakkında kapsamlı bilgiye sahip olmalı, fizyoloji ve patofizyolojinin inceliklerini kavramalı, insan hareketi ve biyomekaniğini çözmeli, hastaların fiziksel bulgularının yanında duygusal, sosyal, mesleki ve ruhsal yönleri olduğunun farkında olmalı ve sağlık sisteminin bir üyesi olmayı bilmeliyiz. Dolayısıyla bu kapsam her ne kadar ürkütücü gelse de hastalarımıza ve mesleğimize karşı sorumluluklarımız hem bilgi hem de beceri açısından çok donanımlı olmayı gerektirir.

Fizyoterapi ve rehabilitasyon alanı gelişmeye devam eden bir evrim sürecindedir. Fizyoterapistler bireyselleştirilmiş tanıya ilişkin değerlendirmeler, hasta eğitimi, terapötik egzersiz, yardımcı cihazlar gibi sayısız bileşeni kullanarak giderek karmaşıklaşan hastaları anlamaya ve onlara yardımcı olmaya çalışmaktadır. Sorumluluğumuz altındaki her hasta bizden en iyisini beklemektedir. Bu nedenle onlara her zaman elimizden gelen en iyisini vermenin bir yolunu bulmaya çalışırız. Komplasyonları önleme, hastanede kalış süresini azaltma, risk faktörleri eğitimi ile hastalıkları önleme, işlevselliği artırma, katılımı sağlama, yaşam kalitesini iyileştirme gibi pek çok başlıkta bilimsel kanıtlara dayanarak hareket ederiz.

Günümüz bilgi çağında fizyoterapi ve rehabilitasyon eğitimi dünyada meydana gelen hızlı değişimlerin getirdiği zorluklara yanıt olarak sürekli gelişmeyi gerektirir. Fizyoterapi ve rehabilitasyon eğitimi veren yükseköğretim kurumları bu gelişmelere karşı yeni eğitim stratejileri ve klinik uygulama planlamaları ile önlem almalıdır. Günümüz fizyoterapi ve rehabilitasyon eğitiminin en önemli misyonlarından birinin yetiştirilmekte olan öğrencinin karmaşıklaşan hasta tedavi süreçlerini yönetmesi olduğu düşünüldüğünde, öğrencinin etkili düşünme, anlama, problem çözme, sorgulama, araştırma, karar verme ve mesleki sorumluluklarını yerine getirebilme becerileri üzerinde önemle durulması gerekmektedir. Klinik eğitim, sağlık eğitiminin önemli bir parçasıdır. Klinik deneyim sırasında teori pratiğe dönüşür ve öğrenciler mesleğin bilgi, beceri, tutum, değer ve felsefelerini birleştirmeyi ve bütünleştirmeyi öğrenir. Bu nedenle klinik eğitim, sağlık profesyonellerinin gelişimi ve kaliteli hasta tedavisi için önemlidir.

Bu görüşler doğrultusunda mesleki bilgi ve beceriyi artırmak, klinik eğitime katkı sağlamak amacıyla bir olgu örneği üzerinden fizyoterapi ve rehabilitasyonda kullanılan değerlendirme ve tedavi modelleri hakkında bir kitap fikri ile yola çıktım. Kitap başlangıçta fizyoterapi ve rehabilitasyon öğrencilerini hedeflerken, olgu temelli bir yaklaşımla günlük klinik sorunlardan, daha az yaygın, zorlu durumlara kadar geniş yelpazede bir bakış açısına sahip olması nedeniyle klinisyenlerinde baş vurabileceği bir kitaba dönüştü. Bu kitapta Nöroloji, Ortopedi, Pediatri, Kardiyopulmoner, Romatoloji, Onkoloji ve Fizyoterapide Özel Konular alanlarında seçilen temel olgu çözümlenmeleri ile, her olgu çözümlemesinin sonunda klinik tecrübeler paylaşıldı.

Bu yolculukta klinik deneyimlerine çok değer verdiğim, emeği geçen Prof. Dr. Banu Bayar, Prof. Dr. Deran Oskay, Doç. Dr. Gürsoy Coşkun, Prof. Dr. Hayri Baran Yosmaoğlu, Prof. Dr. İlke Keser, Dr. Öğr. Üyesi Meltem KOÇ, Prof. Dr. Muhammed Kılınc, Prof. Dr. Naciye Vardar Yağlı, Prof. Dr. Tülay Tarsuslu, Prof. Dr. Zafer Erden'e şükranlarımı ve sevgilerimi sunarım. İnanın onların desteği olmasaydı bu yolculuk tamamlanamazdı.

Bilgiye sahip olarak doğmuyoruz, öğretmeyi seviyor ve öğrenmeye çalışıyoruz.

Saygılarımla

Prof. Dr. Kılıçhan BAYAR

Katkıda Bulunanlar

vii

Ali Naim CEREN, Uzm. Fzt.

Hacettepe Üniversitesi, Fizik Tedavi ve Rehabilitasyon Fakültesi, Ankara

Aslıhan ÇAKMAK, Uzm. Fzt.

Hacettepe Üniversitesi, Fizik Tedavi ve Rehabilitasyon Fakültesi, Ankara

Asude ARIK, Dr. Fzt.

Hacettepe Üniversitesi, Fizyoterapi ve Rehabilitasyon Fakültesi, Ankara

Aykut ÖZÇADIRCI, Uzm. Fzt.

Hacettepe Üniversitesi, Fizik Tedavi ve Rehabilitasyon Fakültesi, Ankara

Ayla FiL BALKAN, Doç. Dr.

Hacettepe Üniversitesi, Fizik Tedavi ve Rehabilitasyon Fakültesi, Ankara

Banu BAYAR, Prof. Dr.

Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi
Fizyoterapi ve Rehabilitasyon Bölümü, Muğla

Banu ÜNVER, Doç. Dr.

Lokman Hekim Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi
Fizyoterapi ve Rehabilitasyon Bölümü, Ankara

Beyza Nur Durukan, Öğr. Gör.

Yozgat Bozok Üniversitesi, Sarıkaya Fizyoterapi ve Rehabilitasyon Yüksekokulu, Yozgat

Bilge TAŞKIN, Öğr. Gör.

Lokman Hekim Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi
Fizyoterapi ve Rehabilitasyon Bölümü, Ankara

Burak ERTÜRK, Uzm. Fzt.

Gazi Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Fizyoterapi ve Rehabilitasyon Bölümü, Ankara

Cevher SAVCUN DEMİRCİ, Doç. Dr.

Balıkesir Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi
Fizyoterapi ve Rehabilitasyon Bölümü, Balıkesir

Ceyhun TÜRKMEN, Dr. Öğr. Üyesi

Çankırı Karatekin Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi
Fizyoterapi ve Rehabilitasyon Bölümü, Çankırı

Çiğdem AYHAN KURU, Doç. Dr.

Hacettepe Üniversitesi, Fizik Tedavi ve Rehabilitasyon Fakültesi, Ankara

Çiğdem ÖKSÜZ, Prof. Dr.

Hacettepe Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Ergoterapi Bölümü, Ankara

Defne KAYA UTLU, Prof. Dr.

Sağlık Bilimleri Üniversitesi, Hamidiye Sağlık Bilimleri Fakültesi
Fizyoterapi ve Rehabilitasyon Bölümü, İstanbul

Demet ÖZTÜRK, Uzm. Fzt.

Lokman Hekim Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi
Fizyoterapi ve Rehabilitasyon Bölümü, Ankara

Deniz BAYRAKTAR, Dr. Öğr. Üyesi

İzmir Kâtip Çelebi Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi
Fizyoterapi ve Rehabilitasyon Bölümü, İzmir

Deniz İNAL İNCE, Prof. Dr.

Hacettepe Üniversitesi, Fizik Tedavi ve Rehabilitasyon Fakültesi, Ankara

Deran OSKAY, Prof. Dr.

Gazi Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Fizyoterapi ve Rehabilitasyon Bölümü, Ankara

Devrim Can SARAÇ, Dr. Fzt.

İzmir Kâtip Çelebi Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi
Fizyoterapi ve Rehabilitasyon Bölümü, İzmir

Dilan SAVAŞ, Uzm. Fzt.

Dokuz Eylül Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, İzmir

Dilara KARA, Uzm. Fzt.

Hacettepe Üniversitesi, Fizik Tedavi ve Rehabilitasyon Fakültesi, Ankara

Dilara SAKLICA, Uzm. Fzt.

Hacettepe Üniversitesi, Fizik Tedavi ve Rehabilitasyon Fakültesi, Ankara

Ebru ÇALIK KÜTÜKÇÜ, Doç. Dr.

Hacettepe Üniversitesi, Fizik Tedavi ve Rehabilitasyon Fakültesi, Ankara

Ecem KARANFİL, Uzm. Fzt.

Hacettepe Üniversitesi, Fizik Tedavi ve Rehabilitasyon Fakültesi, Ankara

Elif KOCAĞA, Uzm. Fzt.

Hacettepe Üniversitesi, Fizik Tedavi ve Rehabilitasyon Fakültesi, Ankara

Elif SAKIZLI ERDAL, Dr. Fzt.

Kırıkkale Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Fizyoterapi ve Rehabilitasyon Bölümü, Ankara

Elif ŞAHİN, Öğr. Gör.

Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi, Güneysu Fizik Tedavi ve Rehabilitasyon Yüksekokulu, Rize

Emine Burcu ÖZCAN, Uzm. Fzt.

Hacettepe Üniversitesi, Fizik Tedavi ve Rehabilitasyon Fakültesi, Ankara

Emine TUNÇ SÜYGÜN, Öğr. Gör.

Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi, Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu
Terapi ve Rehabilitasyon Bölümü, Karaman

Ender ANGIN, Doç. Dr.

Doğu Akdeniz Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi
Fizyoterapi ve Rehabilitasyon Bölümü, KKTC

Ender AYVAT, Dr. Öğr. Üyesi

Hacettepe Üniversitesi, Fizik Tedavi ve Rehabilitasyon Fakültesi, Ankara

Esra ATEŞ NUMANOĞLU, Dr. Fzt.

Hacettepe Üniversitesi, Fizik Tedavi ve Rehabilitasyon Fakültesi, Ankara

Esra DÜLGER, Dr. Fzt.

Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi
Fizyoterapi ve Rehabilitasyon Bölümü, Tokat

Fatma AYVAT, Dr. Öğr. Üyesi

Hacettepe Üniversitesi, Fizik Tedavi ve Rehabilitasyon Fakültesi, Ankara

Fatma Büşra BENGÜBOZ, Uzm. Fzt.

Atılım Üniversitesi, Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu
Terapi ve Rehabilitasyon Bölümü, Ankara

Fatma Rümeyya Kasap, Uzm. Fzt.

Hacettepe Üniversitesi, Fizik Tedavi ve Rehabilitasyon Fakültesi, Ankara

Feray KARADEMİR, Uzm. Fzt.

Hacettepe Üniversitesi, Fizik Tedavi ve Rehabilitasyon Fakültesi, Ankara

Filiz EYÜBOĞLU, Öğr. Gör.

Üsküdar Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Fizyoterapi ve Rehabilitasyon Bölümü, İstanbul

Fulden SARI, Dr. Fzt.

Bingöl Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Fizyoterapi ve Rehabilitasyon Bölümü, Bingöl

Furkan ÖZDEMİR, Öğr. Gör.

Çankırı Karatekin Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi
Fizyoterapi ve Rehabilitasyon Bölümü, Çankırı

Gamze Gülsüm PALA, Uzm. Fzt.

Gazi Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Fizyoterapi ve Rehabilitasyon Bölümü, Ankara

Gizem MERMERKAYA, Öğr. Gör.

Bartın Üniversitesi, Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu
Terapi ve Rehabilitasyon Bölümü, Bartın

Gözde YAĞCI, Doç. Dr.

Hacettepe Üniversitesi, Fizik Tedavi ve Rehabilitasyon Fakültesi, Ankara

Gülşah SÜTÇÜ, Dr. Fzt.

Akdeniz Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi Fizyoterapi ve Rehabilitasyon Bölümü, Antalya

Gürsoy COŞKUN, Doç. Dr.

Hacettepe Üniversitesi, Fizik Tedavi ve Rehabilitasyon Fakültesi, Ankara

Halime Ceren TEZEREN, Uzm. Fzt.

Başkent Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Fizyoterapi ve Rehabilitasyon Bölümü, Ankara

Haluk TEKERLEK, Uzm. Fzt.

Hacettepe Üniversitesi, Fizik Tedavi ve Rehabilitasyon Fakültesi, Ankara

Hamide ŞAHİN YILDIZ, Öğr. Gör.

Ankara Üniversitesi, Kızılcahamam Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksek Okulu
Terapi ve Rehabilitasyon Bölümü, Ankara

Hayri Baran YOSMAOĞLU, Prof. Dr.

Başkent Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Fizyoterapi ve Rehabilitasyon Bölümü, Ankara

Hazal SONBAHAR ULU, Dr. Fzt.

Akdeniz Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Fizyoterapi ve Rehabilitasyon Bölümü, Antalya

Hikmet KOCAMAN, Dr. Öğr. Üyesi

Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi
Fizyoterapi ve Rehabilitasyon Bölümü, Karaman

Hilal UYAR, Uzm. Fzt.

Hacettepe Üniversitesi, Fizik Tedavi ve Rehabilitasyon Fakültesi, Ankara

İlhami KURU, Prof. Dr.

Başkent Üniversitesi, Ortopedi ve Travmatoloji Anabilim Dalı, Ankara

İlke KESER, Prof. Dr.

Gazi Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Fizyoterapi ve Rehabilitasyon Bölümü, Ankara

İlknur Ezgi DOĞAN, Dr. Fzt.

Başkent Üniversitesi, Fizyoterapi ve Rehabilitasyon Bölümü, Ankara

İlknur ONURLU, Dr. Fzt.

Gazi Üniversitesi Tıp Fakültesi Hastanesi, Fiziksel Tıp ve Rehabilitasyon Anabilim Dalı, Ankara

İrem DÜZGÜN, Prof. Dr.

Hacettepe Üniversitesi, Fizik Tedavi ve Rehabilitasyon Fakültesi, Ankara

Jan DİK, Uzm. Fzt.

Hacettepe Üniversitesi, Fizik Tedavi ve Rehabilitasyon Fakültesi, Ankara

Kılıçhan BAYAR, Prof. Dr.

Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi
Fizyoterapi ve Rehabilitasyon Bölümü, Muğla

Kübra CANLI, Uzm. Fzt.

Hacettepe Üniversitesi, Fizik Tedavi ve Rehabilitasyon Fakültesi, Ankara

Kübra KILIÇ, Uzm. Fzt.

Hacettepe Üniversitesi, İhsan Doğramacı Çocuk Hastanesi
Çocuk Göğüs Hastalıkları Kliniği, Ankara

Manolya ACAR, Dr. Öğr. Üyesi

Başkent Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Fizyoterapi ve Rehabilitasyon Bölümü, Ankara

Mehmet Fatih SENVER, Öğr. Gör.

Kütahya Sağlık Bilimleri Üniversitesi, Tavşanlı Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu
Terapi ve Rehabilitasyon Bölümü, Kütahya

Melda SAĞLAM, Prof. Dr.

Hacettepe Üniversitesi, Fizik Tedavi ve Rehabilitasyon Fakültesi, Ankara

Meltem İŞINTAŞ ARIK, Dr. Öğr. Üyesi

Kütahya Sağlık Bilimleri Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi
Fizyoterapi ve Rehabilitasyon Bölümü, Kütahya

Meltem KOÇ, Dr. Öğr. Üyesi

Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi
Fizyoterapi ve Rehabilitasyon Bölümü, Muğla

Mert DOĞAN, Dr. Fzt.

Akdeniz Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Fizyoterapi ve Rehabilitasyon Bölümü, Antalya

Merve FIRAT, Uzm. Fzt.

Hacettepe Üniversitesi, Fizik Tedavi ve Rehabilitasyon Fakültesi, Ankara

Merve KURT, Uzm. Fzt.

Dokuz Eylül Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, İzmir

Merve SARIİPEK, Uzm. Fzt.

Hacettepe Üniversitesi, Fizik Tedavi ve Rehabilitasyon Fakültesi, Ankara

Miray HASPOLAT, Uzm. Fzt.

Gazi Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Fizyoterapi ve Rehabilitasyon Bölümü, Ankara

Muhammed KILINÇ, Prof. Dr.

Hacettepe Üniversitesi, Fizik Tedavi ve Rehabilitasyon Fakültesi, Ankara

Mustafa SARI, Uzm. Fzt.

Lokman Hekim Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi
Fizyoterapi ve Rehabilitasyon Bölümü, Ankara

Naciye VARDAR YAĞLI, Prof. Dr.

Hacettepe Üniversitesi, Fizik Tedavi ve Rehabilitasyon Fakültesi, Ankara

Nazım Tolgahan YILDIZ, Dr. Öğr. Üyesi

Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi
Fizyoterapi ve Rehabilitasyon Bölümü, Karaman

Nilgün BEK, Prof. Dr.

Lokman Hekim Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi
Fizyoterapi ve Rehabilitasyon Bölümü, Ankara

Nurel ERTÜRK, Uzm. Fzt.

Sağlık Bilimleri Üniversitesi, Ahi Evren Göğüs Kalp ve Damar Cerrahisi
Eğitim ve Araştırma Hastanesi, Trabzon

Nurten Gizem TORE, Uzm. Fzt.

Gazi Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Fizyoterapi ve Rehabilitasyon Bölümü, Ankara

Oğuzhan METE, Dr. Öğr. Üyesi

Sağlık Bilimleri Üniversitesi, Gülhane Fizyoterapi ve Rehabilitasyon Fakültesi, Ankara

Özde DEPRELİ, Dr. Öğr. Üyesi

Doğu Akdeniz Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi
Fizyoterapi ve Rehabilitasyon Bölümü, KKTC

Özge Buket ARSLAN, Dr. Erg.

Hacettepe Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Ergoterapi Bölümü, Ankara

Özge ONURSAL KILINÇ, Uzm. Fzt.

Hacettepe Üniversitesi, Fizik Tedavi ve Rehabilitasyon Fakültesi, Ankara

Özlem ÖNER ÇOŞKUN, Dr. Fzt.

Orta Doğu Teknik Üniversitesi, Sağlık ve Rehberlik Merkezi, Ankara

Rabia Tuğba KILIÇ, Dr. Öğr. Üyesi

Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi
Fizyoterapi ve Rehabilitasyon Bölümü, Ankara

Seda NAMALDI, Uzm. Fzt.

Hacettepe Üniversitesi, Fizik Tedavi ve Rehabilitasyon Fakültesi, Ankara

Seher EROL, Öğr. Gör. Dr.

Ankara Üniversitesi, Kızılcahamam Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu, Terapi ve Rehabilitasyon Bölümü, Ankara

Selin BAYRAM, Uzm. Fzt.

Gazi Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Fizyoterapi ve Rehabilitasyon Bölümü, Ankara

Selman KILIÇ, Uzm. Fzt.

Hacettepe Üniversitesi, Tıp Fakültesi Hastanesi, Dahiliye Yoğun Bakım Ünitesi, Ankara

Sena VARGEL, Öğr. Gör.

Bahçeşehir Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi
Fizyoterapi ve Rehabilitasyon Bölümü, İstanbul

Senay ÇEREZCİ DUYGU, Dr. Öğr. Üyesi

Sağlık Bilimleri Üniversitesi, Gülhane Sağlık Bilimleri Fakültesi, Ortez ve Protez Bölümü, Ankara

Senem ŞİMŞEK, Uzm. Fzt.

Hacettepe Üniversitesi, Fizik Tedavi ve Rehabilitasyon Fakültesi, Ankara

Sevil BİLGİN, Prof. Dr.

Hacettepe Üniversitesi, Fizik Tedavi ve Rehabilitasyon Fakültesi, Ankara

Sevtap ÇAKIR, Öğr. Gör.

Kütahya Sağlık Bilimleri Üniversitesi, Simav Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu
Terapi ve Rehabilitasyon Bölümü, Kütahya

Sezen KAYALI, Uzm. Fzt.

T.C. Sağlık Bakanlığı, Bursa Şehir Hastanesi, Bursa

Şeyda TOPRAK ÇELENAY, Doç. Dr.

Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi
Fizyoterapi ve Rehabilitasyon Bölümü, Ankara

Şeyma MUTLU, Uzm. Fzt.

Başkent Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Fizyoterapi ve Rehabilitasyon Bölümü, Ankara

Şeyma Nur ÖNAL, Uzm. Fzt.

Bartın Üniversitesi, Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu
Terapi ve Rehabilitasyon Bölümü, Bartın

Tülay TARSUSLU, Prof. Dr.

Dokuz Eylül Üniversitesi, Fizik Tedavi ve Rehabilitasyon Fakültesi, İzmir

Tüzün FIRAT, Prof. Dr.

Hacettepe Üniversitesi, Fizik Tedavi ve Rehabilitasyon Fakültesi, Ankara

Ukbe ŞIRAYDER, Dr. Fzt.

Nuh Naci Yazgan Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi
Fizyoterapi ve Rehabilitasyon Bölümü, Kayseri

Volga BAYRAKCI TUNAY, Prof. Dr.

Hacettepe Üniversitesi, Fizik Tedavi ve Rehabilitasyon Fakültesi, Ankara

Yağmur TUĞRAL, Dr. Öğr. Üyesi

İzmir Demokrasi Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi
Fizyoterapi ve Rehabilitasyon Bölümü, İzmir

Yeliz SALCI, Doç. Dr.

Hacettepe Üniversitesi, Fizik Tedavi ve Rehabilitasyon Fakültesi, Ankara

Zafer ERDEN, Prof. Dr.

Hacettepe Üniversitesi, Fizik Tedavi ve Rehabilitasyon Fakültesi, Ankara

Zilan BAZANCİ APAYDIN, Dr. Öğr. Üyesi

Medipol Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Fizyoterapi ve Rehabilitasyon Bölümü, Ankara

İçindekiler

xvii

KISIM I NÖROLOJİK REHABİLİTASYONDA OLGU ÇÖZÜMLEMELERİ

Bölüm 1

İnme-Akut Dönem 3

GÜLŞAH SÜTÇÜ • MUHAMMED KILINÇ

Bölüm 2

İnme-Subakut Dönem 15

ÖZGE ONURSAL KILINÇ • MUHAMMED KILINÇ

Bölüm 3

Multipl Skleroz.....25

YELİZ SALCI • ECEM KARANFİL

Bölüm 4

Ataksi.....35

ENDER AYVAT

Bölüm 5

Parkinson Hastalığı 45

MERT DOĞAN • MUHAMMED KILINÇ

Bölüm 6

Spinal Kord Yaralanması 59

SEVİL BİLGİN • ESRA DÜLGER

Bölüm 7

Limb Girdle Musküler Distrofi 67

FATMA AYVAT • MUHAMMED KILINÇ

Bölüm 8

Amiyotrofik Lateral Skleroz 75

FATMA AYVAT • MUHAMMED KILINÇ

Bölüm 9
Polinöropati: Charcot-Marie-Tooth 85

CEVHER DEMİRCİ • ÖZGE ONURSAL KILINÇ

Bölüm 10
Myastenia Gravis 95

AYLA FİL BALKAN • ALİ NAİM CEREN

Bölüm 11
Disk Herniasyonu 105

ESRA DÜLGER • SEVİL BİLGİN

KISIM II
ORTOPEDİK REHABİLİTASYONDA
OLGU ÇÖZÜMLEMELERİ

Bölüm 12
Servikal Disk Hernisi 117

ÖZDE DEPRELİ • ZAFER ERDEN

Bölüm 13
Lumbal Disk Hernisi 127

ASUDE ARIK • ZAFER ERDEN

Bölüm 14
Lumbal Disk Hernisi-Postoperatif 137

CEYHUN TÜRKMEN • ZAFER ERDEN

Bölüm 15
Spondilolistezis 147

ESRA ATEŞ NUMANOĞLU • ZAFER ERDEN

Bölüm 16
Lordotik Postür 159

NAZIM TOLGAHAN YILDIZ • ZAFER ERDEN

Bölüm 17
Adolesan İdiyopatik Skolyoz 169

GÖZDE YAĞCI

Bölüm 18
Adolesan İdiyopatik Skolyoz-Postoperatif 179

ZİLAN BAZANCİR APAYDIN

Bölüm 19**Osteoporoz 191**

ENDER ANGIN • ÖZDE DEPRELİ

Bölüm 20**Total Kalça Artroplastisi 201**

ÖZLEM ÖNER COŞKUN • GÜRSOY COŞKUN

Bölüm 21**Total Diz Artroplastisi 211**

MANOLYA ACAR • İLKNUR EZGİ DOĞAN

Bölüm 22**Menisküs Yaralanması 223**

HALİME CEREN TEZEREN • SENAY ÇEREZCİ DUYGU

Bölüm 23**Ön Çapraz Bağ Yaralanması 233**

ŞEYMA MUTLU • HAYRİ BARAN YOSMAOĞLU

Bölüm 24**Patellofemoral Ağrı Sendromu 241**

RABİA TUĞBA KILIÇ

Bölüm 25**Diz Osteoartriti 249**

İLKNUR EZGİ DOĞAN • MANOLYA ACAR

Bölüm 26**Anterior Talofibular Ligament Yaralanması 255**

HİKMET KOCAMAN • SEHER EROL

Bölüm 27**Plantar Fasciit ve Calcaneal Epin 269**

SENAY ÇEREZCİ DUYGU • HALİME CEREN TEZEREN

Bölüm 28**Subakromiyal İmpingement Sendromu 279**

DİLARA KARA • VOLGA BAYRAKCI TUNAY

Bölüm 29**Rotator Manşet Tamiri 295**

İREM DÜZGÜN • DİLARA KARA

Bölüm 30	
Adeziv Kapsülit	303
KÜBRA CANLI • GÜRSOY COŞKUN	
Bölüm 31	
Total Omuz Artroplastisi	311
DEMET ÖZTÜRK • NİLGÜN BEK	
Bölüm 32	
Ters Omuz Artroplastisi	317
AYKUT ÖZÇADIRCI • GÜRSOY COŞKUN	
Bölüm 33	
Humerus Şaft Kırığı	327
DEFNE KAYA UTLU	
Bölüm 34	
Medial Epikondilit	333
NAZIM TOLGAHAN YILDIZ • GÜRSOY COŞKUN	
Bölüm 35	
Lateral Epikondilit (Lateral Dirsek Tendinopatisi)	343
SEVTAP ÇAKIR • MELTEM İŞINTAŞ ARIK	
Bölüm 36	
Radial Sinir Yaralanması	351
FERAY KARADEMİR • TÜZÜN FIRAT	
Bölüm 37	
Ulnar Sinir Yaralanması	363
SEDA NAMALDI • TÜZÜN FIRAT	
Bölüm 38	
Pronator Sendromu	373
MERVE SARIİPEK • TÜZÜN FIRAT	
Bölüm 39	
Karpal Tünel Sendromu	385
BANU ÜNVER	
Bölüm 40	
Radius Distal Uç Kırığı	395
ASUDE ARIK • ESRA ATEŞ NUMANOĞLU	

Bölüm 41	
Fleksör Tendon Onarımı.....	403
MUSTAFA SARI • NİLGÜN BEK	
Bölüm 42	
Ekstansör Tendon Onarımı	413
ÖZGE BUKET ARSLAN • ÇİĞDEM ÖKSÜZ	
Bölüm 43	
De Quervain Tenosinoviti.....	421
DEMET ÖZTÜRK • NİLGÜN BEK	
Bölüm 44	
Trapeziometakarpal Osteoartrit	431
ÇİĞDEM AYHAN KURU	
Bölüm 45	
Metakarp Kırığı	445
ÇİĞDEM AYHAN KURU • İLHAMİ KURU	
Bölüm 46	
Tetik Parmak.....	459
MUSTAFA SARI • NİLGÜN BEK	

KISIM III

PEDİATRİK REHABİLİTASYONDA OLGU ÇÖZÜMLEMELERİ

Bölüm 47	
Serebral Palsi-Spastik Hemiparetik.....	469
MERVE KURT • TÜLAY TARSUSLU	
Bölüm 48	
Serebral Palsi-Spastik Diparetik.....	479
DİLAN SAVAŞ • TÜLAY TARSUSLU	
Bölüm 49	
Serebral Palsi-Spastik Quadriparetik	491
MERVE KURT • TÜLAY TARSUSLU	
Bölüm 50	
Spina Bifida- Myelomeningosel	503
DİLAN SAVAŞ • TÜLAY TARSUSLU	

Bölüm 51	
Duchenne Musküler Distrofi	515
DİLAN SAVAŞ • TÜLAY TARSUSLU	
Bölüm 52	
Down Sendromu	527
MERVE KURT • TÜLAY TARSUSLU	
Bölüm 53	
Konjenital Musküler Tortikollis	537
MERVE KURT • TÜLAY TARSUSLU	
Bölüm 54	
Obstetrik Brakial Pleksus Yaralanması	543
DİLAN SAVAŞ • TÜLAY TARSUSLU	
Bölüm 55	
Gullian Barre Sendromu	553
TÜLAY TARSUSLU • MERVE KURT	

KISIM IV KARDİYOPULMONER REHABİLİTASYONDA OLGU ÇÖZÜMLEMELERİ

Bölüm 56	
Bronşektazi	563
HAZAL SONBAHAR ULU • DENİZ İNAL İNCE	
Bölüm 57	
Astım	573
FURKAN ÖZDEMİR • NACİYE VARDAR YAĞLI	
Bölüm 58	
KOAH-Akut Alevlenme	583
HİLAL UYAR • NACİYE VARDAR YAĞLI	
Bölüm 59	
Stabil KOAH	591
FİLİZ EYÜBOĞLU • DENİZ İNAL İNCE	
Bölüm 60	
Atelektazi	601
MEHMET FATİH SANVER • NACİYE VARDAR YAĞLI	

Bölüm 61	
Kistik Fibrozis	607
KÜBRA KILIÇ • NACİYE VARDAR YAĞLI	
Bölüm 62	
Restriktif Akciğer Hastalığı	613
SENEM ŞİMŞEK • DENİZ İNAL İNCE	
Bölüm 63	
İnterstisyel Akciğer Hastalığı	619
UKBE ŞIRAYDER • DENİZ İNAL İNCE	
Bölüm 64	
Akciğer Kanseri	627
HAMİDE ŞAHİN YILDIZ • MELDA SAĞLAM	
Bölüm 65	
Akciğer Nakli	635
SEZEN KAYALI • EBRU ÇALIK KÜTÜKCÜ	
Bölüm 66	
Pulmoner Arteriyel Hipertansiyon	641
JAN DİK • MELDA SAĞLAM	
Bölüm 67	
Obstrüktif Uyku Apne Sendromu	649
NUREL ERTÜRK • EBRU ÇALIK KÜTÜKCÜ	
Bölüm 68	
Hipertansiyon	655
BEYZA NUR DURUKAN • EBRU ÇALIK KÜTÜKCÜ	
Bölüm 69	
Koroner Arter Hastalığı	663
DİLARA SAKLICA • NACİYE VARDAR YAĞLI	
Bölüm 70	
Akut Miyokard İnfarktüsu	671
EMİNE TUNÇ SÜYGÜN • NACİYE VARDAR YAĞLI	
Bölüm 71	
Kalp Yetmezliği	677
EMİNE BURCU ÖZCAN • MELDA SAĞLAM	

Bölüm 72	
Konjenital Kalp Hastalığı	685
HALUK TEKERLEK • MELDA SAĞLAM	
Bölüm 73	
Kalp Nakli	693
ASLIHAN ÇAKMAK • DENİZ İNAL İNCE	
Bölüm 74	
Periferik Arter Hastalığı	701
GİZEM MERMERKAYA • MELDA SAĞLAM	
Bölüm 75	
Cerrahi Yoğun Bakım-Pankreas ve Safra Kesesi Kanseri	707
FATMA RÜMEYSA KASAP • NACİYE VARDAR YAĞLI	
Bölüm 76	
Neonatal Yoğun Bakım-Bronkopulmoner Displazi	715
ŞEYMA NUR ÖNAL • EBRU ÇALIK KÜTÜKCÜ	
Bölüm 77	
Pediyatrik Yoğun Bakım-Aspirasyon Pnömonisi	721
SENA VARGEL • MELDA SAĞLAM	
Bölüm 78	
Medikal Yoğun Bakım-Kritik Hastalık Polinöromyopati	727
SELMAN KILIÇ • NACİYE VARDAR YAĞLI	

KISIM V

ROMATOLOJİK REHABİLİTASYONDA OLGU ÇÖZÜMLEMELERİ

Bölüm 79	
Romatoid Artrit	735
SELİN BAYRAM • DERAN OSKAY	
Bölüm 80	
Ankilozan Spondilit	751
GAMZE GÜLSÜN PALA • DERAN OSKAY	
Bölüm 81	
Jüvenil İdiyopatik Artrit	765
DENİZ BAYRAKTAR • DEVRİM CAN SARAÇ	

Bölüm 82
Fibromiyalji Sendromu 775

OĞUZHAN METE • ŞEYDA TOPRAK ÇELENAY

Bölüm 83
Sistemik Lupus Eritematozus 785

FULDEN SARİ • DERAN OSKAY

Bölüm 84
Sistemik Skleroz 797

NURTEN GİZEM TORE • DERAN OSKAY

KISIM VI
ONKOLOJİK REHABİLİTASYONDA
OLGU ÇÖZÜMLEMELERİ**Bölüm 85**
Akciğer Kanseri 817

ELİF SAKIZLI ERDAL • İLKE KESER

Bölüm 86
Meme Kanseri 829

MİRAY HASPOLAT • İLKE KESER

Bölüm 87
Endometrium Kanseri 843

İLKNUR ONURLU • İLKE KESER

Bölüm 88
Prostat Kanseri 853

İLKE KESER

Bölüm 89
Kolorektal Kanseri 865

FATMA BÜŞRA BENGÜBOZ • İLKE KESER

Bölüm 90
Akut Lenfoblastik Lösemi 875

YAĞMUR TUĞRAL • İLKE KESER

Bölüm 91
Baş Boyun Kanseri 887

BURAK ERTÜRK • İLKE KESER

KISIM VII

ÖZEL KONULARDA OLGU ÇÖZÜMLEMELERİ

Bölüm 92	
Tip II Diyabetes Mellitus	899
ELİF ŞAHİN • MELDA SAĞLAM	
Bölüm 93	
Diyabetik Ayak	907
MELTEM KOÇ • BANU BAYAR	
Bölüm 94	
Metabolik Sendrom	919
ELİF KOCAĞA • DENİZ İNAL İNCE	
Bölüm 95	
Jeneralize Osteoartrit	925
MELTEM KOÇ • KILIÇHAN BAYAR	
Bölüm 96	
Geriatri	937
MELTEM KOÇ • KILIÇHAN BAYAR	
Bölüm 97	
Kronik Venöz Yetmezlik	947
ELİF SAKIZLI ERDAL • İLKE KESER	
Bölüm 98	
Primer Lenfödem	959
MİRAY HASPOLAT • İLKE KESER	
Bölüm 99	
Lipödem	969
BURAK ERTÜRK • İLKE KESER	
Bölüm 100	
Böbrek Nakli	979
MERVE FIRAT • NACİYE VARDAR YAĞLI	

Bölüm 101

Karaciğer Nakli 987

BİLGE TAŞKIN • NACİYE VARDAR YAĞLI

Bölüm 102

Yanık.....993

MELTEM KOÇ • BANU BAYAR

Bölüm 103

POST-COVID Sendromu.....1001

NACİYE VARDAR YAĞLI • MELDA SAĞLAM

